

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ ЗЕЛЕНИХ ЗОН
(Вибірковий)

Спеціальність	Н4 «Лісове господарство»
Освітня програма	Лісове господарство
Рівень вищої освіти	Магістр

Розробник: С.О. Бутенко, доцент кафедри садово-паркового та лісового господарства

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри садово-паркового та лісового господарства	протокол від <u>9 червня 2026р.</u> № <u>15</u>
	Завідувач кафедри <u>А.В. Мельник</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми Є.О. Кременецька

Декан факультету агротехнологій та природокористування С.М. Горбась

Рецензія на робочу програму надана А.І. Бугка (підпис) А.І. Бугка (ПІБ)
Н. Шевченко Н. Шевченко

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Н. Баран (підпис) Надія Баран (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 23.06. 2026р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Соціальне та рекреаційне лісівництво						
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / садово-паркового та лісового господарства						
3.	Статус ОК	Обов'язковий						
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Н4 – Лісове господарство						
5.	ОК може бути запропонований для (для вибіркового ОК)	так						
6.	Рівень НРК	7 рівень						
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 семестр, 18 тижнів ЛІС 2601м, ЗЛІС 2601м						
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5						
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Загальний обсяг годин	Контактна робота (заняття)				Самостійна робота	
			Лекційні		Практичні			
			денна	заоч.	денна	заоч	денна	заоч
		150/150	30	4	30	4	90	142
10.	Вид контролю	Залік						
11.	Мова навчання	Українська						
12.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Бутенко Сергій Олександрович						
13.	Контактна інформація	Доцент кафедри садово-паркового та лісового господарства кабінет 02 а корпусу кафедри СП та ЛІС ел. адреса: serg101983@ukr.net Консультації: очна - щосереди 13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ ; онлайн через Zoom, Viber - щоп'ятниці з 16.00 до 17.00						
14.	Загальний опис освітнього компонента	Вивчення навчальної дисципліни «Лісові культури зелених зон» є засвоєння майбутніми магістрами теоретичних основ та технологій відтворення лісів у рекреаційно-оздоровчих лісах з метою їх практичного втілення у виробництво.						
15.	Мета освітнього компонента	2. Мета та завдання навчальної дисципліни Мета дисципліни: «Лісові культури зелених зон» є опрацювання студентами системи заходів зі створення біологічно стійких і високопродуктивних насаджень у різних лісорослинних умовах і на тих чи інших категоріях: лісокультурних площ; лісокультурних методів оптимізації лісів, що зазнали рекреаційного навантаження; основ добору деревних рослин, придатних для культивування в осередках рекреаційного впливу; основ добору типів лісових культур для насаджень, створюваних у приміських лісах та лісопарках; основ технології створення та вирощування насаджень у лісах, що зазнають рекреаційного навантаження.						

		Завдання дисципліни: Основним завданням вивчення навчальної дисципліни «Лісові культури зелених зон» є засвоєння майбутніми магістрами теоретичних основ та технологій відтворення лісів у рекреаційно-оздоровчих лісах з метою їх практичного втілення у виробництво. знати: - основні принципи добору типів культур під час заліснення ландшафтів, що зазнали рекреаційного впливу; - агротехніку вирощування біологічно стійких насаджень на землях, що зазнали рекреаційного впливу; - особливості технології створення лісових насаджень залежно від типу ландшафту та ступеня його деградації. вміти: - застосовувати набуті знання для створення і вирощування біологічно стійких лісових насаджень на землях, що зазнали рекреаційного впливу; - проводити економічне обґрунтування доцільності проведення лісокультурних заходів підвищення стійкості та рекреаційної ємності лісів зелених зон; - застосовувати набуті знання для створення і вирощування стійких до антропогенного впливу насаджень.
16.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Пререквізити: базові знання з дисциплін Технологія та обладнання лісогосподарських робіт, Лісівництво Постреквізити: Лісомисливське господарство, Лісова селекція.
17	Політика академічної доброчесності	Академічна доброчесність у СНАУ регулюється низкою нормативних документів, які розміщені на офіційному сайті ЗВО https://snaeu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/. Ці документи визначають академічну доброчесність та містить вказівки щодо процедури, якої слід дотримуватися, коли учасник освітнього процесу порушив академічну доброчесність. Такі дії, як плагіат, видавання себе за іншу особу, шахрайство, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат, обман, необ'єктивне оцінювання вважаються прямим порушенням академічної доброчесності та спричиняють суворі покарання: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ст. 48 Закону України «Про освіту»). Політика курсу Студенту рекомендовано не пропускати заняття, мати відповідний зовнішній вигляд, старанно виконувати завдання, активно брати участь у навчальному процесі. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час за попередньою домовленістю з викладачем. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної

		дисципліни. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови: – не пропускати навчальні заняття, не запізнюватись; – активно брати участь у навчальному процесі; – своєчасно виконувати навчальні завдання; – осмислювати, аналізувати, розуміти навчальний матеріал; – не відволікатися на сторонні справи під час занять; – з повагою ставитись до думки інших здобувачів вищої освіти; – не користуватися гаджетами під час занять без дозволу викладача; – приділяти достатню увагу самостійній роботі; Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового контролів. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів. Індивідуальні завдання, письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (15 % від загальної суми балів за конкретне заняття). Інклюзивність навчального процесу для осіб з особливими потребами застосовується з урахуванням їхніх можливостей та потреб (дистанційне навчання в системі Moodle тощо).
18.	Ключові слова	Лісові культури, зелені зони, озеленення територій, рекреаційні ліси, штучне лісовідновлення, біорізноманіття зелених насаджень, ландшафтне планування, міське лісівництво, екологічна рівновага, захисні лісонасадження

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 10	ПРН 13	
ДРН 1. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію	+				Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Захист практичних робіт. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми. Невеликі тести (до 5 хв.)
ДРН 2. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства		+			Індивідуальне завдання. Презентація, доповідь. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Захист практичних робіт. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань. Невеликі тести (до 5 хв.)
ДРН 3. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази			+		Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми, самооцінювання та взаємооцінювання. Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань. Невеликі тести (до 5 хв.)
ДРН 4. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі				+	Презентація, доповідь.. Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми, самооцінювання та взаємооцінювання. за здобувачами у процесі виконання завдань, Невеликі тести (до 5 хв.)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл у межах загального бюджету часу						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		Пз				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денна	заоч.	
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Предмет та завдання дисципліни «Лісові культури зелених зон»	4	2	4		10	15	1-35, електронні ресурси
Тема 2. Функціональне призначення лісів зелених зон	4	2	4		10	15	1-35, електронні ресурси
Тема 3. Негативний вплив рекреації на лісові насадження.	4		4	2	10	15	1-35, електронні ресурси
Тема 4. Лісові та лісопаркові ландшафти зелених зон	4		4	2	10	15	1-35, електронні ресурси
Тема 5. Ландшафтна реконструкція лісових насаджень лісокультурними методами	4		4		10	15	1-35, електронні ресурси
Змістовий модуль 2							
Тема 6. Підпологові лісові культури, як засіб поліпшення санітарногігієнічних властивостей приміських лісів та лісопарків	2		2		10	15	1-35, електронні ресурси
Тема 7. Благоустрій лісопаркових масивів та місць відпочинку в лісах зелених зон	2		2		10	12	1-35, електронні ресурси
Тема 8. Догляд за лісовими насадженнями зелених	2		2		10	10	1-35, електронні ресурси
Тема 9. Застосування рубок у насадженнях стиглого віку	2		2		5	10	1-35, електронні ресурси
Тема 10. Догляд за узліссями та інші види рубок у лісах зелених зон	2		2		5	10	1-35, електронні ресурси
Всього	30	4	30	4	90	142	

3.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми та план	Кількість годин ден./ заоч.
1	Тема 1. Предмет та завдання дисципліни «Лісові культури зелених зон» План: 1. Мета та завдання дисципліни. 2. Історія створення та формування приміських лісів.	4/2
2	Тема 2. Функціональне призначення лісів зелених зон План: 1. Вплив приміських лісів на повітряний басейн міста 2. Функціональне призначення окремих частин приміських лісів 3 Класичне лісівництво в лісах зелених зон 4 Рекреаційні об'єкти зеленої зони міста, їх класифікація	4/2
3	Тема 3. Негативний вплив рекреації на лісові насадження. План: 1 Поняття про рекреаційне навантаження. 2 Вплив рекреації на лісових тварин. 3 Зміна живого надґрунтового покриву під впливом рекреації. 4 Вплив рекреації на ґрунт. 5 Деградація деревостанів під дією рекреації. 6 Основні заходи щодо підвищення стійкості рекреаційних лісів.	4
4	Тема 4. Лісові та лісопаркові ландшафти зелених зон. План: 1. Поняття про ландшафт лісовий та лісопарковий ландшафт. 2. Естетичні та гігієнічні властивості темнохвойних та світлохвойних лісів. 3. Естетичні та гігієнічні властивості листяних та мішаних хвойно-листяних л.	4
5	Тема 5. Ландшафтна реконструкція лісових насаджень лісокультурними методами 1. Добір насаджень для реконструкції. 2. Реконструкція закритих і напіввідкритих типів ландшафтів. 3. Технологічні особливості лісокультурних методів реконструкції лісових насаджень у зелених зонах.	4
6	Тема 6. Підпологові лісові культури, як засіб поліпшення санітарногігієнічних властивостей приміських лісів та лісопарків 1. Загальні поняття про лісовідновлення та лісорозведення. 2. Лісові культури під наметом лісу. 3. Часткові лісові культури. 4. Суцільні лісові культури і добір порід при їх створенні.	2
7	Тема 7. Благоустрій лісопаркових масивів та місць відпочинку в лісах зелених зон 1. Благоустрій територій. Елементи благоустрою. 2. Архітектурні форми в місцях рекреації.	2
8	Тема 8. Догляд за лісовими насадженнями зелених зон План: 1. Загальні відомості про догляд за лісом. 2. Види рубок догляду, їх конкретні цілі. Методи рубок догляду за лісом. 3. Організаційно-технічні показники, або елементи, рубок догляду.	2
9	Тема 9. Застосування рубок у насадженнях стиглого віку. План: 1 Поняття про рубки лісу. Класифікація рубок. 2 Поняття про спосіб головної рубки. Класифікація способів головних рубок. 3 Вибіркові рубки. Загальна характеристика та теоретичне їх обґрунтування.	2
10	Тема 10. Догляд за узліссями та інші види рубок у лісах зелених зон План: 1. Поняття про узлісся та їх функції. 2. Формування узлісь в лісопаркових частинах лісів зелених зон та лісопарках. 3. Реконструктивні рубки. 4. Поновлювальні, планувальні та санітарні рубки.	2
	Разом	30/4

3.2. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин ден.
1	Тема 1. Лісові культури зелених зон: терміни, поняття, класифікація зон: терміни,	4
2	Тема 2. Поділ лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових	4
3	Тема 3. Розробка та обґрунтування заходів із формування лісових насаджень у лісопаркових та зелених зонах	4/2
4	Тема 4. Типи ландшафтів зеленої зони міста та класифікація лісопаркових ландшафтів	4/2
5	Тема 5. Рекреаційна оцінка лісопаркових ландшафтів	4
6	Тема 6. Проектування заходів з благоустрою лісопаркових масивів та місць відпочинку в лісах зелених зон	4
7	Тема 7. Головні рубки та сприяння природному поновленню у лісах зелених зон	2
8	Тема 8. Догляд за лісом в лісових культурах зелених зон	2
9	Рубки формування ландшафтів	2
Разом		30/4

3.3. Самостійна робота

№	Назва теми	ден
1	Тема 1. Функціональне призначення лісів зелених зон.	15/20
2	Тема 3. Лісові та лісопаркові ландшафти зелених зон.	15/20
3	Тема 2. Негативний вплив рекреації на лісові насадження.	10/20
4	Тема 4. Застосування рубок у насадженнях стиглого віку.	10/20
5	Тема 5. Догляд за лісовими насадженнями зелених зон	10/20
6	Тема 6. Рубки формування ландшафтів.	10/20
7	Тема . Поняття про рекреаційні лісові ресурси, ліс населеного пункту, зелену	10/20
8	Економічне, екологічне та соціальне значення лісів	10/12
Разом		90/142

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кіл. год. ден.	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кіл. год. ден.
ДРН 1. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію	Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, (читання, переказ, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).	20	Уважне читання конспектів і продумування проблемних питань лекцій, рішення завдань;	25
ДРН 2. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства	Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження. Практичні: практична робота, виробничо-практичні методи.	20	- відвідування бібліотеки, робота з різноманітною літературою, ведення записів, конспектів;	25
ДРН 3. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази	Методи навчання за характером логіки пізнання. Аналітичний. Методи синтезу. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, заняття на виробництві, групові дослідження, самооцінка знань, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій та інші).	10	- обговорення навчального матеріалу з іншими студентами без участі викладача;	20
ДРН 4. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.	Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки, діалогове навчання, співробітництво студентів та інші). (викладач як модератор, ігрове проектування).	10	- підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій; - виконання завдання;	20
Всього		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.

5.1. Сумативне оцінювання

Сумативне оцінювання – підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуль 1, модуль 2) та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Частка у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тест множинного вибору (25 балів) та практичне завдання (20 балів). (Модуль 1. Теми 1-8).	45 балів / 45%	1 семестр, 9 тиждень
2.	Тест множинного вибору (30 балів) та практичне завдання (25 балів) (Модуль 2. Теми 8-15)	55 балів / 55%	1 семестр, 18 тиждень

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадо- вільно	Задо- вільно	Добре	Відмінно
	кількість балів за:			
	Семестр (залік)			
Модуль 1 (45 балів)	0-24	25-34	35-41	42-45
Модуль 2. (55 балів)	0-35	36-	41-58	52-55
Разом за семестр (100 балів)	0-59	60-74	75-89	90-100

Критерії оцінювання результатів навчання

Відмінно (90–100 балів)

Здобувач вищої освіти демонструє глибокі та системні знання теоретичного матеріалу, вільно оперує професійною термінологією, аргументовано аналізує та узагальнює інформацію. Графічні роботи виконані повністю, відповідно до встановлених вимог, відзначаються високою якістю оформлення, творчим підходом та обґрунтованістю проєктних рішень. Під час захисту здобувач демонструє вміння аргументовано відстоювати власні рішення та відповідати на додаткові запитання. У письмових роботах та на іспиті допускаються лише несуттєві неточності.

Добре (75–89 балів)

Здобувач вищої освіти володіє основним теоретичним матеріалом, правильно використовує професійну термінологію та здатний застосовувати набуті знання під час виконання практичних завдань. Графічні роботи виконані в повному обсязі, проте можуть містити окремі неточності в оформленні або обґрунтуванні рішень. Під час захисту та складання підсумкового контролю здобувач допускає незначні помилки, які не впливають на загальне розуміння навчального матеріалу.

Задовільно (60–74 бали)

Здобувач вищої освіти засвоїв основний зміст навчальної дисципліни на достатньому рівні, проте його знання є фрагментарними та недостатньо систематизованими. Під час

виконання графічних робіт і тестових завдань допускаються помилки, окремі проєктні рішення є недостатньо обґрунтованими. Відповіді на запитання характеризуються неповнотою та потребують додаткових уточнень. Здобувач здатний виконувати типові завдання за зразком або за допомогою викладача.

Незадовільно (0–59 балів)

Здобувач вищої освіти не засвоїв основних положень дисципліни, демонструє недостатній рівень теоретичних знань та практичних навичок. Графічні роботи виконані частково або не відповідають встановленим вимогам, відсутнє належне обґрунтування прийнятих рішень. Під час контролю знань допускаються суттєві помилки, відповіді є неповними або неправильними. Здобувач не здатний самостійно виконувати типові професійні завдання та не досягає програмних результатів навчання.

5.2. Формативне оцінювання

Формативне оцінювання (assessment) є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Невеликі тести (до 5 хв.)	Щотижнево, наприкінці практичного заняття
2	Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено	Щотижнево, упродовж семестру
3	Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань	Щотижнево, упродовж семестру
4	Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань	Щотижнево, упродовж семестру
5	Захист практичних робіт	Щотижнево, упродовж семестру
6	Аналіз фахових текстів чи даних	Щотижнево, упродовж семестру
7	Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми	Щотижнево, упродовж семестру
8	Усні презентації, самооцінювання та взаємооцінювання	2-12 тиждень
9	Оволодіння навичками та уміннями при спостереженні	Щотижнево, упродовж семестру
10	Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань	Щотижнево, упродовж семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Білоус А.М., Кашпор С.М., Миронюк В.В., Свинчук В.А., Леснік О.М. Лісотаксаційний довідник. Дніпро : Ліра, 2020. 364 с
2. Бродович Т. М. Лісові культури : навчальний посібник. Львів : Камула, 2020. 224 с.
3. Генік Я. В., Дида А. П., Марутяк С. Б. **Рекреаційне лісівництво : навчальний посібник.** Львів : Сполом, 2021. 296 с.
4. Гордієнко М. І., Гойчук А. Ф., Маурер В. М. Лісові культури : підручник. Київ : Арістей, 2020. 608 с.
5. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручник. Львів : Новий Світ–2000, 2021. 666 с.
6. Маурер В. М., Яворовський П. П. Лісові культури : підручник. Київ : НУБіП України, 2022. 524 с.
7. Мельник В. І., Шлапак В. П. Паркове лісівництво : навчальний посібник. Умань : Візаві, 2021. 312 с.
8. Рибак В. О., Лакида П. І. Лісопаркове господарство : навчальний посібник. Київ : Компринт, 2023. 284 с.
9. Хрик В. М., Кімейчук І. В. Лісівництво : навчальний посібник. Біла Церква : БНАУ, 2021. 444 с.

6.2. Додаткові джерела

10. Білоус В.І. Селекція та насінництво дуба. Черкаси: НДІТЕХІМ, 1994. 268 с.
11. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення в рівнинних районах України. Фастів: Поліфаст, 1998. 508 с.
12. Гордієнко М.І., Шлапак В.П., Гойчук А.Ф., Рибак В.О., Маурер В.М., Гордієнко Н.М., Ковалевський С.Б. Культури сосни звичайної в Україні. Київ: 2002. 872 с.
13. Гордієнко М.І., Гойчук А.Ф., Гордієнко Н.М. Штучні ліси в дібровах. Житомир: Полісся, 1999. 592 с.
14. Гордієнко М.І., Корецький Г.С., Маурер В.М. Лісові культури. К., Сільгоспосвіта, 1995. 328 с.
15. Гордієнко М.І., Шлапак В.П., Гойчук А.Ф. та ін. Культури сосни звичайної в Україні. К., ІАЕ УААН. 2002. 872 с.
16. Гордієнко Н.М., Бондар А.О., Гордієнко М.І. Інтродуценти в дібровах Полісся та лісостепу України. К., Урожай, 2001. 448 с.
17. Гузь М.М. Кореневі системи деревних порід Правобережного лісостепу України. К., ВК «Ясмина», 1996. 145 с.
18. Гунчак М.С., Яцик Р.М., Андрушків Ю.Е. Дугласія зелена в Україні. ІваноФранківськ, 1998. 122 с. 62
19. Дебринюк Ю.М. Лісовирощування в західному регіоні України. Львів : Світ, 1994. 408 с.
20. Дебринюк Ю.М. Лісові культури. Методи і способи їх створення у типах лісу західного регіону України: Навч. Посібник. К., ІСДОУ, 1994. 168 с.
21. Дебринюк Ю. М. Лісокультурне районування Західного Лісостепу України. Львів: Камула, 2003. 242 с.
22. Дебринюк Ю.М., Калінін М.І. Оптимізація схем змішування при вирощуванні високопродуктивних культур дуба звичайного за участю хвойних порід. Практичні рекомендації. Харків: УкрНДІЛГА, 1991. 56 с.
23. Дебринюк Ю.М., Калінін М.І., Гузь М.М., Шаблій І.В. Лісове насінництво. Львів: Світ, 1998. 432 с.
24. Дебринюк Ю.М., Осмола М.Х., М'якуш І.І., Мельник О.С. Лісовирощування в західному регіоні України. Львів: Світ, 1994. 408 с.

25. Калінін М.І. Лісові культури і захисне лісорозведення. Львів: Світ, 1994. 296 с.
26. Калінін М.І. Лісові культури. К., НМК БО, 1991. 149 с.
27. Калінін М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М. Лісове коренезнавство. Львів: ІЗМН, 1998. 336 с.
28. Каплуновський П.С., Фегер Ю.І. Лісовий розсадник. Ужгород: Карпати, 1987. 102 с.
29. Козак В.В. Сосна жорстка (*Pinus rigida* Mill.) в лісових культурах Західного і Малого Полісся. Автореф. Дис. На здоб. Наук. Ступ. Канд. С.-г. Наук. Львів: 2000. 18 с.
30. Лісовий кодекс України від 08.02.2006 р. в редакції Закону України № 3404-15 (чинний від 29.03.2006 р.). ВВР України. 2006. № 21. С. 170.
31. Осмола М.Х. Лісові культури. Лісові розсадники. К., ІСДО, 1995. 92 с.
32. ISO 14031:1999 Environmental management. Environmental performance evaluation. Guidelines.
33. ISO/TR 14061:1998 Information to assist forestry organizations in the use of Environmental Management System standards ISO 14001 and ISO 14004.
34. ISO 14064-1:2006 Guidelines for Measuring, Reporting and Verifying Entity and Project-level Greenhouse Gas Emissions.
35. ISO 14064-2:2006 Guidelines for Measuring, Reporting and Verifying Entity and Project-level Greenhouse Gas Emissions.

Internet ресурси

6.3. Електронні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційний ресурс СНАУ (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях, тощо) - <https://library.snau.edu.ua/>.
2. Великий довідник школяра - <https://subject.com.ua/ecology/conservation/2737.html>
Електронна енциклопедія сільського господарства <http://www2.agroscience.com.ua>
3. Інституційний репозиторій СНАУ (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, навчальні об'єкти, наукові звіти, тощо). - <http://repo.snau.edu.ua/>.
4. Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/> (Київ, проспект Голосіївський, 3, +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек.
5. Основи лісівництва - https://pidru4niki.com/69013/ekologiya/osnovi_lisivnitstva
Товариство лісників України - <https://tlu.kiev.ua/golovna.html>
6. <http://dklg.kmu.gov.ua/> - Державне агентство лісових ресурсів
7. <http://www.springerlink.com/home/main.mpx> - база даних журналів, книг, повідків.
<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/nd/> – Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України
8. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
9. <http://www.springerlink.com/home/main.mpx> – база даних журналів, книг, довідкових матеріалів.

6.4. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.